

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی

۲۹ می ۲۰۱۷

اعتصاب غذای زندانیان، تاریخچه مناقشه فلسطین و اسرائیل، بایکوت اسرائیل و...! (قسمت چهارم)

رشد گرایش اسلامی در فلسطین

در سال‌های ۱۹۴۸ تا ۱۹۶۷، نوار غزه تقریباً همواره زیر اداره مصر بود. افکاری مانند عقاید اخوان المسلمین مصر، در جهان عرب که بسیار عرفی شده بود، به سرعت زمینه مساعد یافت.

با شکست در جنگ شش روزه و همراه با آن تصرف نوار غزه و اردن غربی توسط اسرائیل، بسیاری فلسطینی‌ها از سازمان آزادی‌بخش فلسطین (ساف) به رهبری یاسر عرفات مایوس شدند و به لشکر اسلام‌گرایان پیوستند.

در دهه هفتاد به نظر می‌رسید که اسرائیل اخوان المسلمین را تحمل می‌کند. اما فوراً پس از انقلاب ۱۳۵۷ ایران و سقوط شاه در سال ۱۹۷۹، این وضع تغییر کرد. این در حالی است که ایجاد یک دولت دینی در ایران بر فلسطینی‌ها نیز تأثیر گذاشت.

اخوان المسلمین در سال‌های هفتاد در راهش به سوی نوار غزه، البته از جانب اسرائیل خوش‌آیند نبود، اما یک عامل قابل تحمل شمرده می‌شد. اسرائیل بخشا به این ترتیب، یک ضد وزنه علیه سازمان آزادی‌بخش فلسطین (ساف) می‌خواست زیرا کمتر راه تصرف دوباره فلسطین را می‌پیمود. ناگهان جناح نظامی اخوان المسلمین از هم پاشید تا از سرمشق حکومت اسلامی ایران پیروی کند. «جهاد اسلامی فلسطین» در سال ۱۹۷۹، توسط فتحی شکاک یکی دکنتر طب و فلسطینی‌های همفکرش پایه‌گذاری شد.

برای آن‌ها اخوان المسلمین مانند سازمان آزادی‌بخش فلسطین در جنگ علیه اسرائیل و اشغالش بسیار اعتدالی بودند. هدف آن‌ها یک دولت بزرگتر اسلامی برای همه مسلمانان بود. هنوز پیش از آن که در مناطق اشغالی نخستین انتفاضه یا نخستین قیام فلسطینی‌ها ظهور کند، این سازمان زیر زمینی در آغاز سال‌های ۱۹۸۰ تهاجم‌ها و حملاتش را علیه اهداف اسرائیلی شروع کرد.

در این میان، هرچند قرار بود انتفاضه یک جنبش اعتراضی و مردمی بود، اما این فرصت دل‌خواهی را برای گرایش مذهبی به‌وجود آورد تا مواضع‌شان را تحکیم کنند. پس از آن که اسرائیل خطر را حس کرد، شکاک به لبنان

رفت و با حزب الله که توسط حکومت اسلامی ایران و سوریه ایجاد شده بود، ارتباط خوبی برقرار کرد. همین که در سال ۱۹۹۳، توافقنامه اسلو بین سازمان آزادیبخش فلسطین(ساف) و اسرائیل امضا شد، گروه جهاد اسلامی نقش رهبری کننده‌ای در جنبش «مقاومت فلسطین» به‌دست آورد.

این جریان صلح با اسرائیل و به رسمیت شناختن اسرائیل را رد می‌کردند. شکاکی در سال ۱۹۹۵، قربانی یک حمله مرگبار دستگاه استخبارات مخفی اسرائیل در مالتا شد. جانشین او رمضان عبدالله صالح، یکی از بنیانگذاران دیگر این جنبش شد. این گروه به‌دلیل فشارهای بین‌المللی و اسرائیل از جانب یاسر عرفات غیرقانونی اعلام شد، البته این کار بی‌اثر بود. آن‌ها باز هم از نوار غزه عملیات‌شان را انجام می‌دادند.

حماس مخفف «حرکت المقاومة الاسلامیه» یا حرکت مقاومت اسلامی است که اولین بار در پایان سال ۱۹۸۷، به هنگام انتفاضه اول به منظور رقابت از سازمان آزادیبخش فلسطین ظهور کرد. اسرائیل به یک‌بارگی خود را با دو جنبش مقابل دید. یکی حماس بود و دیگری ساف یا سازمان آزادیبخش فلسطین.

در سال ۱۹۸۷ شیخ احمد یاسین، یک رهبر اسلامی از غزه به اصطلاح «مجامع الاسلامی» یا انجمن‌های اسلامی را تأسیس کرد تا به فلسطینی‌های نیازمند به کمک، یاری برساند. اسرائیل این انجمن‌ها را با ظن این که نیروهای محلی هستند و از مردم واری می‌کنند و شاید بتوان به مثابه ضد وزنه‌ای علیه یاسر عرفات که تروریست می‌پنداشت به‌رسمیت شناخت. در آن زمان، این امر موجب آن شد که سازمان آزادیبخش فلسطین از اردن بیرون رود. با این همه این افراد به مثابه حماس اظهار وجود نمودند و علیه اسرائیل اعلام جنگ کردند. در جریان انتفاضه اول آن‌ها اعلام مقاومت کردند و حملاتی را به راه انداختند و کوشیدند جای سازمان آزادیبخش فلسطین(ساف) را بگیرند.

شیخ احمد یاسین رهبر روحانی حماس

حماس نیز، که از درون اخوان المسلمین سر برآورده بود، با یک ایدئولوژی آشتی‌ناپذیر و تندرو عرض‌اندام کرد. او خود را «جنبش مقاومت» علیه اشغال در سرتاسر کشور می‌شناخت، نه این‌که صرفاً مناطق اشغالی. در سال ۱۹۸۸، در منشور این سازمان آمده است که فلسطین یک کشور اسلامی است.

همین‌که اسرائیل و سازمان آزادیبخش فلسطین در مورد موافقت‌نامه اسلو به توافق رسیدند، حماس و سازمان جهاد اسلامی نیز توافق کردند که این یک سیاست خیانت‌کارانه است. با این هم برخلاف گروه جهاد اسلامی، حماس به زودی به یک جناح «سیاسی» و یک جناح «نظامی» تقسیم شد. در حالی که جناح سیاسی می‌کوشید در بین فلسطینی‌ها نفوذ کند، جناح نظامی حملات سنگینی را علیه اسرائیل به راه می‌انداخت. در دوران انتفاضه دوم(الاقصا انتفاضه) تعداد و شدت این اقدامات افزایش یافت.

در سال ۲۰۰۶، پس از مرگ یاسر عرفات و قتل شیخ احمد یاسین، حماس برای نخستین بار در انتخابات شرکت کرد. به دلیل نا رضایتی های زیاد از فساد و سیاست سازش در سازمان آزادیبخش فلسطین(ساف)، حماس برنده بزرگ این انتخابات شد. نه تنها سازمان آزادیبخش فلسطین(ساف) از این رخداد تکان خورد، بلکه همچنان کشورهای خارجی شوکه شدند. به همین دلیل، غرب آماده نبود نتایج آن را به رسمیت بشناسد، مگر این که حماس از مواضع تندروانه اش دست بکشد. اسماعیل هنیه رئیس حکومت، برای این کار آمادگی نداشت.

ملاقات مقام های فتح و حماس در نوار غزه ۲۳ اپریل ۲۰۱۴

در حالی که حماس هر چند گاه بعد اعلام آتش بس می نمود، جهاد اسلامی به حملاتش ادامه می داد. حماس سر انجام آتش بس را ملغی قرار داد و اوضاع در نوار غزه کسب وخامت نمود، تا این که در سال ۲۰۰۷، علنا به یک جنگ داخلی بین حماس و فتح منجر شد. پس از این جنگ ها حماس در ماه جون ۲۰۰۷، به تنهایی کنترل نوار غزه را در دست گرفت. اسرائیل که نوار غزه را در خزان ۲۰۰۵، ترک گفته بود، پیوسته به آنجا حمله کرد و آن منطقه را محاصره کرده بود. در سال ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ اسرائیل با شدت و نیروی زیاد بر نوار غزه حمله نمود و از نیروهای هوایی و زمینی اش استفاده کرد. حدس زده می شود که در اثر این حملات حدود ۲۰۰۰ تن کشته شده باشند. به علت جنگ و محاصره نوار غزه اسرائیل مورد انتقادات شدید قرار گرفت. در جهان عرب این منازعه موجب گسترش همبستگی توده های مردم با سازمان حماس شد.

از آن به بعد حماس در نوار غزه در قدرت است. در سال های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ کوشش به عمل آمد تا با سازمان فتح آشتی کند. اما این تلاش ها به جایی نرسید. در ۲۳ اپریل ۲۰۱۴، حماس و فتح دوباره با هم مذاکره کردند و در نتیجه فیصله به عمل آمد که در خلال پنج هفته می خواهند هر دو گروه رقیب یک حکومت مشترک تشکیل دهند و شش ماه پس از آن انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری را به راه اندازند اما این مسأله هم نتیجه نداد.

در واقع سازمان اسلامی حماس در میان دو جبهه در حرکت است. از یک طرف به دلیل حمایت مالی به قطر وابسته است از طرف دیگر نیاز به روابط خوب با رقیب منطقه ای قطر، جمهوری اسلامی ایران دارد.

تغییرات در جهان عرب باعث گردیده است که حماس نیز به تغییر موقعیت و موضع مجبور گردد. این سازمان حاکم در نوار غزه همواره در برابر چالش های جدیدی قرار می گیرد. حماس از چند دهه به این طرف یگانه سازمان سنی مذهب بود که با ائتلاف شیعیان و علوی های سوریه، حزب الله و ایران تعلقاتی داشت و همزمان به عنوان شاخه ای از اخوان المسلمین سنی عرض وجود کرده است. اما اخوان المسلمین با شرکای شیعه مذهب حماس روابط خصمانه دارد.

زمانی که مردم در سوریه بر علیه حکومت بشار الاسد در خیابان ها دست به اعتراض زدند، حماس در یک مضيقه قرار گرفت. از یک طرف، دمشق سال های متمادی میزبان رهبران تبعیدی حماس و یکی از حامیان اصلی این سازمان بوده است و از سوی دیگر، بسیاری از مخالفان حکومت سوریه، سنی مذهب هستند. پس از تشدید سرکوب

خشونت بار جنبش اعتراضی مخالفان حکومت سوریه، خالد مشعل رئیس دفتر سیاسی حماس در اوایل سال ۲۰۱۲ سوریه را ترک گفت و دفتر حماس در خارج را به دوحه پایتخت قطر انتقال داد.

حماس با این کار موضع خود را روشن ساخت و در پهلوی قطر قرار گرفت. قطر مخالفان حکومت سوریه را حمایت می‌کند که اکثرشان مانند حماس سنی‌مذهب هستند. علاوه بر این، قطر از قدرت خوب مالی برخوردار است که در جریان اعتراضات موسوم به «بهار عربی» دست نخورده باقی مانده است.

ماکسیمیلیان فلیش، دانشمند علوم سیاسی در دانشگاه هایکازیان بیروت که در مورد حماس یک کتاب نیز منتشر کرده، می‌گوید: «حماس همیشه به کمک مالی خارجی وابسته است». شیخ حمد بن خلیفه آل‌ثانی، امیر قطر در سفر خود به غزه در ماه اکتوبر سال ۲۰۱۲ کمک ۲۵۰ میلیون دلاری را به حماس هدیه کرد.

این تغییر جهت در جان‌بندی‌های داخلی حماس مورد بحث قرار گرفت. خالد مشعل به تنهایی به تغییر جهت تصمیم گرفت. مارن کوز، پژوهش‌گر در انستیتوت «گیگا» در هامبورگ می‌گوید: «در داخل سازمان حماس، جریان‌های مختلفی وجود دارند. تعدادی از این جریان‌ها خود را به قطر و شماری هم خود را به ایران نزدیک احساس می‌کنند.» حماس بعد از وداع سیاسی با دمشق، روابط خود را با ایران، کشور شیعی متحد سوریه، نیز قسماً قطع کرد. در پی این تحول، ایران حمایت مالی و تسلیحاتی خود از این سازمان فلسطینی را کاهش بخشید. ماکسیمیلیان فلیش توضیح می‌دهد: «در واقع مناسبات حماس و ایران هرگز قطع نگردید؛ اما این روابط از تغییر استراتژی حماس متأثر شده است.»

حماس این را به‌خاطر دارد که وقتی اخوان‌المسلمین در سال ۲۰۱۲، در انتخابات بزرگترین کشور عربی مصر به پیروزی رسید، به‌نظر می‌رسید که برنامه خالد مشعل نیز کرائی دارد. قطر نیروی حمایتی اخوان‌المسلمین به عنوان قوی‌ترین قدرت سیاسی در مصر بود. مارگریت یوهانسن از انستیتوت تحقیقات صلح و سیاست در دانشگاه هامبورگ می‌گوید: «در نتیجه اخوان‌المسلمین مصر متحد بالقوه حماس گردید.»

حماس امیدوار سرمایه‌گذاری‌ها و پایان محاصره نوار غزه بود. اگر چه محمد مرسی، رئیس‌جمهور پیشین مصر، همه انتظارات حماس را برآورده نکرد؛ اما حماس فکر می‌کرد که اتحاد با جبهه سنی‌مذهبان، تصمیم بهتر و راه مناسب‌تری برای فلسطینی‌هاست. ترانزیت از طریق تونل به غزه سهل‌تر گردید و حمل و نقل کالاها نیز توسعه پیدا کرد. بخش قابل‌توجهی از کالاهای مصرفی، مواد ساختمانی و حتی سلاح از طریق تونل انتقال داده می‌شد. به قول یوهانسن، کارشناس امور حماس این کار تنها در حالتی می‌توانست جریان داشته باشد که حماس در مصر تحمل می‌شد. او اضافه می‌کند: «اما این کار دیگر ممکن نیست. زیرا بعد از برکناری محمد مرسی با یک کودتای نظامی، حاکمان جدید مصر، ژنرال‌ها، دوستان حماس نیستند و رابطه نزدیک با ایالات متحده آمریکا دارند.»

حماس در بین دو جبهه گیر مانده است. قطر حامی خوبی است؛ اما تنها حمایت مالی می‌کند. حماس نیاز به اسلحه دارد و این کار می‌تواند از طریق ایران صورت گیرد. از طرف دیگر بعد از تغییر قدرت در قطر، امیر جدید در برابر حماس از خویش‌تنداری کار گرفته است. اما هنوز موضع امیر قطر کاملاً روشن نیست. همچنان قطر از جانب آمریکا به دلیل حمایت از سازمان «تروریستی» تحت فشار قرار دارد.

به این ترتیب، حماس می‌تواند امید بیش‌تر به ایران داشته باشد و ایران متحد با اعتباری برایش باشد. فلیش به این نظر است که ایران نیز تلاش خواهد کرد تا روابطش با حماس دوباره قوی‌تر گردد و برگشت حماس به سویس را به حیث پیروزی در برابر کشورهای حوزه خلیج می‌بیند. اما به هر صورت، تا زمانی که تحریم‌های دیپلماتیک غرب بر علیه حماس پا بر جا باشند، این سازمان مجبور است میان قطر، ایران و مصر در چرخش باشد.

ترمپ در اسرائیل

دونالد ترمپ، رئیس جمهوری امریکا، در ادامه سفرش از عربستان به اسرائیل رفت. او در این سفر خواستار آن شد که ایران کمک مالی، آموزشی و دادن تجهیزات نظامی به تروریست‌ها و شبه‌نظامیان را فوراً متوقف کند. هواپیمای دونالد ترمپ، ظهر روز دوشنبه ۱ خرداد - ۲۲ مه در فرودگاه بن‌گوریون در تل‌آویو به زمین نشست و مورد استقبال رووین ریولین، همتای اسرائیلی خود قرار گرفت. دونالد ترمپ، در بدو ورود خود به اسرائیل به‌شدت از ایران انتقاد کرد و گفت این کشور پشتیبان «تروریست‌ها» است و نباید اجازه داد به سلاح هسته‌ای دست یابد. ترمپ برای برقراری صلح در خاورمیانه بخت قائل است.

او در دیدار خود از عربستان سعودی نیز گفته بود: «از لبنان تا عراق، تا یمن، ایران، تروریست‌ها، شبه‌نظامیان و دیگر گروه‌های افراطی را آموزش می‌دهد، به آن‌ها پول و سلاح می‌دهد که موجب گسترش تخریب و هرچ‌ومرج در سراسر منطقه است. برای چند دهه، ایران آتش درگیری‌های فرقه‌ای و تروریسم را دامن زده است.» رئیس‌جمهوری امریکا در حالی که کلاه مخصوص یهودیان، کپیا به سر داشت، از دیوار ندبه دیدن کرد. آقای ترمپ را در این سفر ملانیا، همسر، ایوانکا دختر و جرد کوشنر، دامادش همراهی می‌کنند. ایوانکا پس از ازدواج با جرد کوشنر به دین یهودیت گروید و هر دو فریضه‌های این دین را اجرا می‌کنند. در این تصویر به نظر می‌رسد که ترمپ دعای خود را در کاغذی تا شده در حفره‌ای در دیوار ندبه جا می‌دهد. دیوار ندبه از مقدس‌ترین اماکن زیارتی یهودیان است.

پیش‌تر بسیاری از سیاستمداران امریکائی از جمله بیل کلینتون، جورج بوش (پسر) و باراک اوباما در کنار این دیوار حضور یافته‌اند، اما همه این دیدارها پیش یا پس از دوران ریاست جمهوری آن‌ها بوده است. او نخستین رئیس‌جمهور امریکاست که در سفر رسمی خود از این دیوار که مقدس‌ترین مکان یهودیان است دیدن کرد.

ترمپ سپس با بالگردی به اورشلیم (بیت‌المقدس) رفت و در نشستی با رووین ریولین، رئیس جمهوری اسرائیل و سپس با بنیامین نتانیاوو، نخست وزیر اسرائیل شرکت کرد. ترمپ قرار است در این سفر دو روزه با بنیامین نتانیاوو بخصوص در باره اوضاع کنونی خاورمیانه و احتمال برقراری صلح در منطقه گفت‌وگو کند. دونالد ترمپ، در نخستین سفرش به اسرائیل ایران را حامی تروریسم در منطقه نامید. او در کنار رووین ریولین، رئیس‌جمهور اسرائیل، در سخنرانی کوتاهی به سیاست ایران به‌شدت حمله کرد. خبرگزاری فرانسه گزارش داد که ترمپ در اورشلیم (بیت‌المقدس) در این باره گفت: «ایران باید کمک مالی، آموزشی و دادن تجهیزات نظامی به تروریست‌ها و شبه‌نظامیان را فوراً متوقف کند.»

ترمپ در ادامه سخنانی را تکرار کرد که در اولین ایستگاه نخستین سفر خارجی‌اش در عربستان نیز در باره دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای گفته بود. او گفت: «امریکا و اسرائیل همصدا خواستار آن هستند که دولت ایران هیچ‌گاه به سلاح اتمی دست نیابد.»

رئیس جمهوری امریکا، حدود دو هفته پیش تحریم‌های بیش‌تری را علیه برنامه‌های موشکی ایران اعلام کرده بود. او گرچه در رقابت‌های انتخاباتی به شدت علیه توافق هسته‌ای با ایران تبلیغ کرده بود، اما این سخنان را پس از انتخاب تکرار نکرده و خواستار اجرائی شدن آن است.

رووین ریولین، رئیس جمهوری اسرائیل، پس از خوش‌آمد طی سخنانی خواستار صلح میان ادیان یکتاپرست شد و در این باره گفت: «ما عقاید متفاوتی داریم اما همه ما خدای واحدی را می‌پرستیم.» او نتیجه گرفت که در چنین شرایطی می‌توان برای آینده‌ای بهتر با یکدیگر همکاری کرد.

رئیس جمهوری اسرائیل، درباره مالکیت بر اورشلیم (بیت‌المقدس) که مورد مناقشه است، این چنین ادعا کرد: «اورشلیم قلب تپنده یهودیان است. این امر از ۳۰۰۰ سال پیش تاکنون همچنان ادامه دارد.»

ترمپ با قدردانی از اسرائیل گفت این کشور توانسته است یکی از بزرگ‌ترین تمدن‌های جهان را برپا کند. او در ارتباط با کشتار شش میلیون یهودی در جریان جنگ جهانی دوم بدون نام بردن از هولوکاوست گفت: «ما هیچ‌گاه اجازه تکرار وقایع وحشتناک قرن بیستم را نخواهیم داد.»

بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل، نیز اعلام آمادگی کرد که کشورش حاضر به برقراری صلح با کشورهای همسایه و فلسطینیان است. نتانیاهو در این باره گفت: «اسرائیل دست خود را به علامت صلح پیش آورده است.» نخست وزیر اسرائیل گفت کشورش به آزادی همه ادیان وفادار است و این در حالی است که مسیحیان در کشورهای خاورمیانه با تضيقات فراوانی روبرو هستند. او گفت: «ما خواستار صلحی واقعی و طولانی هستیم؛ صلحی که در آن امنیت کشور یهودی تأمین باشد و اختلافات برای همیشه به پایان برسند.»

دیدار ترمپ و عباس

دونالد ترمپ رئیس جمهوری امریکا تأکید کرد که ایالات متحده، توافق صلحی تاریخی میان فلسطینی ها و اسرائیلی ها ایجاد خواهد کرد. به گزارش العربیه، این سخنان ترمپ چهارشنبه ۳ مه ۲۰۱۷، در کنفرانس مشترک با محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطینی مطرح شد. رئیس جمهوری امریکا، گفت: «اگر تحریک به خشونت و نفرت متوقف نشود، صلحی برقرار نخواهد شد. توافق صلح به اسرائیل این فرصت را خواهد داد تا روابط طبیعی با کشورهای عربی برقرار کند.» ترمپ، با بیان این مسأله که با مسؤولان اسرائیلی صحبت کرده گفت: «در باره صلح گفت و گو کردیم. همه عمرم می شنوم که دشوارترین توافق ممکن میان فلسطینی ها و اسرائیلی ها خواهد بود اما ما ثابت خواهیم کرد که این جمله اشتباه است.»

از سوئی محمود عباس گفت که راه حل برپائی دو کشور فلسطینی و اسرائیلی، کمک به بزرگی به تحقق طرح صلح عربی خواهد کرد. عباس ادامه داد که پس از گفت و گوهایش با ترمپ، ایمان دارد همه مسائل از جمله مسأله اسرا و آوارگان، قابل حل است.

به گفته محمود عباس «اینک زمان به پایان رساندن اشغال (فلسطین) پس از ۵۰ سال رسیده است... ما تحت اشغال دیگری زندگی می کنیم... ما به شما اطمینان می دهیم کودکانمان را با فرهنگ صلح تربیت خواهیم کرد تا از امنیت، آزادی و صلح لذت لذت برده و مانند بقیه کودکان جهان، از جمله کودکان اسرائیلی زندگی کنند.»

در آغاز این دیدار در دفتری بیضی شکل کاخ سفید، دونالد ترمپ گفت: «امیدوارم اتفاق خوبی بین فلسطینی ها و اسرائیلی ها رخ دهد.»

دونالد ترمپ، با همتای فلسطینی‌اش را با هدف تلاش برای از سرگیری گفتگوهای صلح میان اسرائیل و فلسطین دیدار کرد. این دیدار اولین دیدار دو طرف از زمان روی کار آمدن دونالد ترمپ است. دیدار محمود عباس دو ماه پس از دیدار بنیامین نتانیا‌هو، نخست‌وزیر اسرائیل از امریکا است. ترمپ شخصا به استقبال محمود عباس رفت و پای خودروی حامل او حاضر شد.

خالد مشعل: «آماده سازش هستیم»!

رئیس پیشین دفتر سیاسی حماس در گفت‌وگو با هفته‌نامه المانی اشپیگل از آمادگی مشروط این سازمان افراطی برای سازش با اسرائیل خیر داد و از مواضع دونالد ترمپ در مورد این تشکیلات ابراز سرخوردگی کرد. خالد مشعل، رئیس سابق دفتر سیاسی حماس که به‌تازگی این مقام را واگذار کرده است، در یک مصاحبه روی خط مشی و رویکرد عمل‌گرایانه جدید این سازمان تأکید کرده است. مشعل می‌گوید حماس آمادگی پذیرش کشور مستقل فلسطینی در مرزهای ۱۹۶۷ را دارد.

خالد مشعل، اعلام کرده که اگر حماس احساس کند که اسرائیل اراده‌ای جدی برای صلح دارد، متقابلا آماده سازش است. او با این همه، از مقاومت در اشکال خشونت‌آمیز آن دفاع کرده و گفته است: «این برای ما خشونت نیست.» رهبر سیاسی سابق حماس می‌گوید: «ما از خودمان با هر ابزار و وسیله نظامی که در اختیارمان باشد دفاع می‌کنیم. البته ترجیح می‌دادیم سلاح‌های پیشرفته‌ای را داشته باشیم که اسرائیل دارد.»

اسماعیل هنیه (سمت چپ) در کنار خالد مشعل

مصاحبه خالد مشعل با هفته‌نامه المانی اشپیگل انجام گرفته و هنوز انتشار نیافته؛ اما وب‌سایت «اشپیگل آنلاین» چکیده و سرفصل‌های این گفت‌وگو را منتشر کرده است. مشعل از مواضع دونالد ترمپ و نطق اخیر او در ریاض نیز ابراز سرخوردگی کرده است. رئیس جمهور امریکا در کنفرانس کشورهای عربی-اسلامی در ریاض، حماس را در ردیف القاعده و داعش قرار داد. مشعل گفته که چنین مقایسه را نمی‌پذیرد: «چنین قیاسی خطا و یک تهمت بزرگ است، زیرا مقاومت حماس تنها به فلسطین محدود می‌شود و علیه اشغالگری اسرائیل است.» مشعل تأکید کرده که اعضای حماس، «آدمکش‌های خونریزی نیستند که بیگناهان را در سراسر جهان می‌کشند.»

خالد مشعل، همچنین گفته که قصد ندارد روزی جانشین محمود عباس در تشکیلات خودگردان فلسطینی شود. او ریاست دولت خودگردان فلسطین را پستی غیرعادلانه و فاقد مشروعیت خوانده که بر شروط اشغال‌گران صحه می‌گذارد.

سازمان حماس به تازگی اعلام کرد که دیگر سیاست نابودی اسرائیل را دنبال نمی‌کند و از اخوان‌المسلمین نیز فاصله خواهد گرفت. بعد از اعلام این خبر، خالد مشعل، رهبری سیاسی حماس را پس از دو دهه واگذار کرد تا اسماعیل هنیه جانشین او شود.

حماس در اساسنامه جدیدش، تشکیل کشور فلسطین بر مبنای مرزهای ۱۹۶۷ را پذیرفته است.

اسماعیل هنیه، کادر ارشد حماس در نوار غزه و نخست‌وزیر سابق تشکیلات خودگردان فلسطین، به رهبری این سازمان افراطی اسلامی منصوب شد. رسانه‌های فلسطینی با اعلام این خبر در روز شنبه ۶ مه ۲۰۱۷ - ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۶، نوشتند هنیه جانشین خالد مشعل می‌شود که مسؤولیت خود در رهبری دفتر سیاسی حماس را پس از دو دهه واگذار می‌کند.

خالد مشعل و اسماعیل هنیه هر دو به جناح عمل‌گرای حماس در منازعه با اسرائیل تعلق دارند. مشعل در تبعید دوحه به سر می‌برد اما هنیه در نوار غزه مانده است.

انتصاب اسماعیل هنیه به رهبری سیاسی حماس تنها چند روز پیش از تغییر اساسنامه این سازمان اعلام می‌شود. حماس در اساسنامه جدید، تشکیل کشور فلسطین بر مبنای مرزهای ۱۹۶۷ را پذیرفته اما همچنان موجودیت اسرائیل را به رسمیت نمی‌شناسد.

به نوشته رسانه‌های فلسطینی، موسی ابومرزوق و محمد نزال، گزینه‌های دیگر دستیابی به رهبری دفتر سیاسی حماس بوده‌اند. خالد مشعل که از سال ۱۹۹۶ رئیس دفتر سیاسی حماس بود، طبق مرامنامه این سازمان امکان ریاست دوباره را نداشت.

اسرائیل در سال ۲۰۰۵، از نوار غزه بیرون رفت و حماس از سال ۲۰۰۷ در این منطقه به تنهایی حکومت می‌کند. حماس که پیوندهای ایدئولوژیک و سیاسی محکمی با اخوان‌المسلمین دارد، در صدد برآمده که از این گروه فاصله بگیرد و رابطه خود را هم با دولت خودگردان و هم با کشورهای غربی بهبود ببخشد.

حماس به‌خاطر امور معیشتی نوار غزه، به ویژه در زمینه تأمین سوخت و انرژی به یاری کشورهای غربی و سازمان ملل نیازمند است. این امر به خاطر انزوای سیاسی حماس با مشکلاتی مواجه شده که به نوبه خود به فقر و محرومیت در نوار غزه دامن زده است.

پایان اعتصاب غذای چهار روزه زندانیان فلسطینی در زندان‌های اسرائیل

اسرای فلسطینی زندان‌های اسرائیل به اعتصاب غذای خود پایان دادند. اسرائیل در نهایت وعده داده بود که شرایط آنان را بهبود بخشد. اسیران فلسطینی در زندان‌های اسرائیل، اعتصاب غذای نامحدود خود را با نام آزادی و کرامت در زندان‌های حکومت اسرائیل آغاز کرده‌اند.

این اعتصاب به‌منظور اعتراض به وضعیت نامناسب زندان‌ها و رسیدن به خواسته‌هایشان از جمله لغو زندان‌های انفرادی، لغو بازداشت‌های اداری، ملاقات با خانواده، رسیدگی به وضعیت بهداشت زندان‌ها و سلامت زندانیان برگزار شده است.

تظاهرات در اورشلیم(قدس) در حمایت از اعتصابکنندگان

زندانیان امنیتی فلسطینی در زندان‌های اسرائیل بامداد شنبه بیست و هفتم مه ۲۰۱۷ - ششم خرداد ۱۳۹۶، و در پی پذیرش بخشی از خواسته‌های خود به اعتصاب غذای چهار روزه‌شان پایان دادند. صدها زندانی فلسطینی، از «روز اسیر فلسطینی» در شش هفته پیش در اعتصاب غذا بودند و حال ده‌ها تن از آن‌ها در روزهای اخیر به وخامت گرائیده بود.

به گزارش رسانه‌های اسرائیلی و فلسطینی، پس از آن که سازمان زندان‌های اسرائیل برخی از خواسته‌های رهبران اعتصابی را پذیرفت، اعتصاب غذای این فلسطینی‌ها پایان یافت.

خواسته‌های زندانیان اعتصابی در حرکتی که آن را «نبرد آزادی و کرامت» می‌نامیدند، از جمله این‌ها بود: به رسمیت شناخته شدن به‌عنوان «اسیر جنگی»، پایان «بازداشت اداری»، پایان حبس انفرادی، ملاقات بیشتر با خانواده‌ها، برخوردار شدن از خدمات پزشکی بیشتر، و انتقال به زندان‌های واقع در خاک اسرائیل. سخنگوی «شاباس»، سازمان زندان‌های اسرائیل، و سخنگوی کمیته اسیران و زندانیان فلسطینی پایان اعتصاب غذا را تأیید کردند.

در همین حال به گزارش وبسایت خبری واینت، سازمان زندان‌های اسرائیل اعلام کرد، تنها چند خواسته زندانیان پذیرفته شده است؛ از جمله یک دیدار بیشتر با خانواده‌ها در طول ماه.

درخواست برخورداری زندانیان فلسطینی از تلفن همراه یا تلویزیون‌های کابلی در سلول‌ها رد شده، اما آن‌ها می‌توانند از رادیو و تلویزیون معمولی استفاده کنند.

تشکیلات خودگردانی فلسطین و صلیب سرخ در جریان توافق‌های به‌دست آمده میان اسرائیل و نمایندگان کمیته اسیران قرار گرفته‌اند.

بر اساس گزارش‌ها، مذاکراتی فشرده از شامگاه پنج‌شنبه میان فرماندهان سازمان زندان‌های اسرائیل و نهادهای امنیتی این کشور با نمایندگان کمیته اسیران فلسطینی با حضور مقامات تشکیلات خودگردانی و صلیب سرخ جهانی انجام شد که ساعت چهار بامداد شنبه، به‌توافق منجر شد.

قدوره فارس و عیسی قراقع مقامات ارشد فلسطینی که خود در سال‌های گذشته زندانی اسرائیل بوده‌اند، در این مذاکرات شرکت داشتند.

روز سه‌شنبه گذشته در جریان دیدار دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا با محمود عباس رئیس تشکیلات فلسطینی در شهر بیت‌الحم در کرانه باختری، خانواده‌های شماری از این زندانیان تظاهرات کردند، اما محل تجمع آن‌ها از مسیر کاروان اتومبیل‌های رئیس‌جمهوری آمریکا دور بود.

به گزارش خبرگزاری «رویترز»، سازمان خدمات زندان‌های اسرائیل شنبه 27 مه اعلام کرد که صدها زندانی فلسطینی به اعتصاب غذای چهل‌روزه‌شان پایان داده‌اند. تشکیلات خودگردان فلسطین نیز این خبر را تأیید کرد و توافق منجر به آن را یک «پیروزی برای فلسطینیان» خواند.

حدود ۱۵۰۰ زندانی فلسطینی در ۱۷ آوریل اعتصاب غذای خود را در اعتراض به شرایط زندان‌های اسرائیل آغاز کردند و بیش از ۸۰۰ تن از آنان تا ۲۷ مه در این اعتصاب باقی ماندند. مروان برغوثی، یکی از اعضای ارشد جنبش فتح که از ۲۰۰۲ در اسرائیل زندانی است، فراخوان این اعتصاب غذا را صادر کرد.

زندانیان فلسطینی خواهان تلفن عمومی در زندان‌ها، گسترش حق ملاقات، پایان دادن به «سهل‌انگاری‌های پزشکی» و دسترسی به شبکه‌های تلویزیونی و تهویه هوا شده بودند.

روزنامه اسرائیلی‌هاآرتص، در روزهای گذشته خبر داده بود که مسوولان سازمان زندان‌های اسرائیل ده‌ها تن از اعتصابیون را با حال وخیم جسمانی به چند بیمارستان در اسرائیل منتقل کرده‌اند.

نمایندگان صلیب سرخ، که از امکان ملاقات با زندانیان اعتصابی در زندان یا بیمارستان‌ها برخوردار بودند، در روزهای گذشته خطرناک شدن حال شماری از آن‌ها را تأیید کرده بودند.

در این دوره اعتصاب غذا از مروان برغوثی به عنوان رهبر اعتصابیون نام برده می‌شد، که رسانه‌های اسرائیلی و فلسطینی می‌گویند، با وجود حال نامساعد، شخصا در مذاکرات خاتمه اعتصاب شرکت داشت.

برغوثی، چهره نزدیک به یاسر عرفات، رهبر پیشین سازمان آزادی‌بخش فلسطین، فرمانده نیروهای جوان شاخه نظامی جنبش فتح بود که در سال‌های انتفاضه به پنج بار حبس ابد محکوم شده است.

این اعتصاب که یکی از بزرگترین‌ها از نوع خود در تاریخ نزاع‌های فلسطینیان و اسرائیلی‌ها بود، به تنش‌های بین آنان دامن زد.

اسرائیلی‌های راست‌گرای افراطی علیه اعتصاب‌گران تجمع می‌کردند و حتی گروهی از آنان در برابر زندان عوفیر در کرانه باختری رود اردن کباب پختند تا زندانیان در اعتصاب غذا را با بوی کباب آزار دهند.

فلسطینیان نیز در سرزمین‌های اشغالی دست به اعتراض زدند و در مرز نوار غزه و درون کرانه باختری با پولیس اسرائیل درگیر شدند.

در نهایت مذاکرات بین تشکیلات خودگردان فلسطین و سازمان صلیب سرخ جهانی به توافقی با دولت اسرائیل انجامید که به پایان اعتصاب غذا منجر شد. هنوز جزئیات این توافق منتشر نشده، اما بر اساس گزارش‌ها، اسرائیل وعده بهبود شرایط زندانیان فلسطینی را داده است.

جمال محیسن، یکی از اعضای کمیته مرکزی فتح ضمن اعلام خبر توافق با تل‌آویو گفت که «ما امروز پیروزی زندانیان و مردم فلسطین را در مبارزه‌شان برای آزادی و عزت اعلام می‌کنیم.»
حدود ۶۵۰۰ فلسطینی در زندان‌های اسرائیل محبوس هستند.

یکشنبه بیست و هشتم مه ۲۰۱۷ - هفتم خرداد [جوزا] ۱۳۹۶

ادامه دارد.